

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 23 20
FAX : 210-344 32 45
SI

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

Μαρούσι, 13-1-2021

Αρ.Πρωτ. 3543 /Φ1 ΕΞ
148681 εισ./π.ε.

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Τμήμα Α.Κ.Ε

ΚΟΙΝ.: Βουλευτές κ.κ.
(όπως πίνακα αποδεκτών)
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
και ΑΚΕ με αριθμό 1157/235/29-10-2020»

Απαντώντας στην Ερώτηση και ΑΚΕ με αριθμό 1157/235/29-10-2020, την οποία κατέθεσαν οι ανωτέρω κ.κ. Βουλευτές με θέμα: «Πλήρης εκπαιδευτική οπισθοδρόμηση: αναχρονιστική και αναπαισιολόγητη κατάργηση των νέων προγραμμάτων σπουδών Ιστορίας (2019)», σας κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Τα Προγράμματα Σπουδών (Π.Σ.) της Ιστορίας του 2019 παρουσιάζουν εγγενή μειονεκτήματα που τα καθιστούν στην πράξη ανεφάρμοστα.

Ειδικότερα:

i) Η διάρθρωση της ύλης τους στο Γυμνάσιο-Λύκειο προϋποθέτει νομοθετική επέκταση της Υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μέχρι και την Α΄ Λυκείου, ωστόσο αυτή η αλλαγή δεν νομοθετήθηκε από την τότε Κυβέρνηση και η Υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση παρέμεινε τριετής, περιλαμβάνοντας τις τάξεις μόνο του Γυμνασίου.

ii) Τα εν λόγω Π.Σ. συρρικνώνουν τη διδασκαλία σημαντικών ιστορικών περιόδων, όπως της Αρχαιότητας και του Μεσαίωνα.

iii) Διεξέρχονται με αποσπασματικότητα μεγάλες χρονικές περιόδους, για παράδειγμα, στην Ε΄ Δημοτικού και κυρίως στην Γ΄ Γυμνασίου, όπου η σωρευμένη ιστορική γνώση δεν είναι δυνατόν να αφομοιωθεί από τους μαθητές αυτών των τάξεων.

iv) Οι δύο τελευταίες τάξεις του Λυκείου (Β΄ και Γ΄ Λυκείου) με την εφαρμογή αυτών των Π.Σ. θα αποτελούσαν πλέον terra incognita, εφόσον δεν υπήρχε κάποια πρόβλεψη για το περιεχόμενο της ύλης του μαθήματος της Ιστορίας σε αυτές.

v) Υπάρχει μεγάλη ασάφεια για την αξιοποίηση του περιεχομένου των Θεματικών Φακέλων από τους εκπαιδευτικούς, που συνοδεύουν τα εν λόγω Π.Σ. κάθε τάξης, προκαλώντας το εύλογο ερώτημα, εάν στην πράξη η διδασκαλία θα περιοριζόταν στο περιεχόμενο των Φακέλων, με δεδομένο ότι στο «Σχέδιο Προγραμμάτων Σπουδών για το μάθημα της Ιστορίας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση», Αθήνα, Μάρτιος 2017, αναγράφεται ότι: «τα εγχειρίδια θα αξιοποιούνται επικουρικά, ως συστηματικές βάσεις ιστορικών πληροφοριών και ως χρήσιμα εργαλεία κατανόησης και ερμηνείας των ιστορικών θεμάτων που θα προσεγγίζονται στο πλαίσιο των θεματικών φακέλων» (σ. 14) http://eranistis.net/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/2017-04-04_ps_istorias.pdf

vi) Από το «Σχέδιο Προγραμμάτων Σπουδών για το μάθημα της Ιστορίας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση», Αθήνα, Μάρτιος 2017, αλλά και από τις θεματικές ενότητες των Π.Σ. του 2019 δίνεται έμφαση στην κοινωνική ιστορία, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά «... πρέπει να επιλέγονται και να ενισχύονται ιστορικά θέματα που εστιάζουν στην κοινωνία και ειδικότερα στις μη προνομιούχες ιστορικά κοινωνικές ομάδες (π.χ. στη γυναίκα, στο παιδί, στα άτομα με αναπηρία, στις θρησκευτικές μειονότητες)» (ό.π., σ. 4). Ο σκοπός όμως του μαθήματος της Ιστορίας δεν είναι η επιμέρους εστίαση σε κάποια κατηγορία ή σε κάποιο ιδεολόγημα, οι μαθητές πρέπει να έχουν ολιστική προσέγγιση του παρελθόντος. Η κοινωνική, η πολιτική, η πολιτισμική και άλλες επιμέρους προσεγγίσεις οφείλουν να εντάσσονται στη Γενική Ιστορία. Η Θεματική Ιστορία, στη συνέχεια, μπορεί να μελετήσει επιμέρους ιστορικά ζητήματα σε βάθος, αλλά αυτό είναι έργο των λυκειακών τάξεων και όχι της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης.

Τα Π.Σ. του 2019, λόγω των ανωτέρω μειονεκτημάτων, προκάλεσαν εξ αρχής την κριτική των καθ' ύλη αρμοδίων (ιστορικών, πανεπιστημιακών δασκάλων), όπως των καθηγητών του Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ αλλά και επιστημονικών ενώσεων, όπως της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων

Το μεγαλύτερο, ωστόσο, πρόβλημα ήταν αυτή καθαυτή η εφαρμογή των εν λόγω προγραμμάτων, λόγω της απουσίας του κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού που θα υποστήριζε την υλοποίησή τους. Τα διαθέσιμα εκπαιδευτικά εγχειρίδια, που θα διανέμονταν στους μαθητές και στις μαθήτριες, κατά το σχολικό έτος 2020-2021, δεν κάλυπταν, συνολικά, την προβλεπόμενη από τα Π.Σ. του 2019 ύλη. Επομένως, ήταν ανέφικτη η διδασκαλία και η αξιολόγηση του μαθήματος της Ιστορίας χωρίς το αντίστοιχο προς τα Π.Σ. του 2019 εκπαιδευτικό υλικό. Αυτονόητο είναι η εφαρμογή νέων Π.Σ. να συνδέεται με το υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο πρέπει να είναι συμβατό με το αντίστοιχο Π.Σ.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκαλούσε η εφαρμογή των Π.Σ. του 2019 κατά το σχολικό έτος 2020-2021, αποφάσισε αρχικά τη διερεύνηση αναγκαιότητας αναθεώρησης των ως άνω Π.Σ. της Ιστορίας (ΙΕΠ Πράξη 1/03-01-2020) και στη συνέχεια αποφάσισε να εισηγηθεί την επαναφορά, μόνο για την τρέχουσα σχολική χρονιά, των Π.Σ. του 2003 (ΙΕΠ Πράξη 12/05-03-2020).

Σημειώνεται, ακόμη, ότι τα Π.Σ. του 2019 προέκυψαν μετά από κατάργηση νέων Π.Σ. [ν. 4327 (ΦΕΚ 50/τ.Α/14-05-2015) και Υ.Α (ΦΕΚ 941/τ.Β/25-05-2015)], τα οποία δημοσιεύτηκαν το 2015 (ΦΕΚ 181/Β/23-01-2015) και τα οποία είχαν προκύψει στο πλαίσιο της Πράξης ΕΣΠΑ (2007-2013) «Νέο Σχολείο» (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών». Τα Π.Σ. του 2019 εκπονήθηκαν από επιτροπές που συγκροτήθηκαν με απόφαση του Δ.Σ. του Ι.Ε.Π., σε αντίθεση με τα αναλυτικά Π.Σ. της Ιστορίας του 2015, που διαμορφώθηκαν από πανεπιστημιακούς δασκάλους και ομάδες εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με ειδικευση στην Ιστορία, οι οποίοι επελέγησαν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Πράξης ΕΣΠΑ από μητρώο υποψηφίων και με αξιολόγηση του επιστημονικού και εκπαιδευτικού τους έργου. Τα Π.Σ. Ιστορίας που δημοσιεύτηκαν το 2015 δεν τέθηκαν ποτέ σε εφαρμογή, στην πραγματικότητα καταργήθηκαν αναιτιολόγητα.

Για τους παραπάνω λόγους το Ι.Ε.Π. αντιμετωπίζοντας συνολικά και παιδαγωγικά το ζήτημα, αποφάσισε να εντάξει τα Π.Σ. της Ιστορίας στο πλαίσιο των νέων Π.Σ. για το σύνολο των γνωστικών αντικειμένων και σε συνδυασμό με την ανανέωση του συνόλου των σχολικών εγχειριδίων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τη σχετική επιμόρφωση εκπαιδευτικών στο πλαίσιο των Πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» και «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Προγράμματα Σπουδών και το Εκπαιδευτικό Υλικό Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».

Τέλος, το Ι.Ε.Π. ως επιστημονικός φορέας ακολουθεί και εφαρμόζει σύγχρονες παιδαγωγικές και επιστημονικές μεθόδους που αντιμετωπίζουν σφαιρικά την εκπαίδευση και αφορούν στα Π.Σ., στα σχολικά βιβλία, στις διδακτικές μεθόδους και στα λοιπά διδακτικά μέσα, έντυπα και ψηφιακά. Αυτό, άλλωστε, αναφέρεται διεξοδικά στο Δελτίο Τύπου, με τον τίτλο «Ούτε αναχρονισμοί, ούτε ιδεοληψίες» (<http://iep.edu.gr/el/deltia-tyrou-genika/deltio-tyrou-oyte-anaxronismoi-oyte-ideolipsies> 25/09/2020), όπου επισημαίνεται ότι « . . . το ΙΕΠ προετοιμάζει νέα Προγράμματα Σπουδών για το σύνολο των γνωστικών αντικειμένων, σε συνδυασμό με την ανανέωση του συνόλου των σχολικών εγχειριδίων στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Πρόκειται για μια μεγάλη μεταρρυθμιστική προσπάθεια που στοχεύει στην εναρμόνιση της σχολικής γνώσης με τα πρόσφατα πορίσματα της επιστημονικής έρευνας, καθώς και τις νέες εκπαιδευτικές ανάγκες». Είναι προφανές ότι το Ι.Ε.Π. προχωρεί στη διαμόρφωση νέων Π.Σ. της Ιστορίας μέσα από «ανοικτές», δημοκρατικές και αξιοκρατικές διαδικασίες.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ Η ΑΝΑΓΛ.ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜ. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΚΑΝΗ

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. ΙΕΠ
3. ΤΚΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Βερναρδάκης Χριστόφορος
2. Φίλης Νικόλαος
3. Τζούφη Μερόπη
4. Αναγνωστοπούλου Αθανασία
5. Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος
6. Βασιλικός Βασίλειος
7. Βέττα Καλλιόπη
8. Γκιόλας Ιωάννης
9. Δρίτσας Θεόδωρος
10. Ζουράρις Κωνσταντίνος
11. Ηγουμενίδης Νικόλαος
12. Καλαματιανός Διονύσιος –Χαράλαμπος
13. Καρασαρλίδου Ευφροσύνη
14. Κατρούγκαλος Γεώργιος
15. Καφαντάρη Χαρούλα
16. Λάππας Σπυρίδων
17. Μάλαμα Κυριακή
18. Μαμουλάκης Χαράλαμπος
19. Μάρκου Κωνσταντίνος
20. Μεικόπουλος Αλέξανδρος
21. Μουζάλας Ιωάννης
22. Μπάρκας Κωνσταντίνος
23. Μπουρνούς Ιωάννης
24. Νοτοπούλου Αικατερίνη
25. Παπαηλιού Γεώργιος
26. Πούλου Παναγιώτα
27. Ραγκούσης Ιωάννης
28. Σκουρολιάκος Παναγιώτης
29. Συρμαλένιος Νικόλαος
30. Τελιγιορίδου Ολυμπία
31. Φάμελλος Σωκράτης
32. Φωτίου Θεανώ
33. Χαρίτου Δημήτριος
34. Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
35. Χρηστίδου Ραλλία